

**Euroopa Andmekaitseenõukogu ja
Euroopa Andmekaitseinspektori
ühisarvamus 1/2021, milles
käsitletakse Euroopa Komisjoni
rakendusotsust vastutavate
töötajate ja volitatud töötajate
vaheliste lepingute
tüüptingimuste kohta**

määruse (EL) 2016/679 artikli 28 lõikes 7 ja
määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõikes 7
osutatud küsimustes

SISUKORD

1	Taust.....	4
2	Arvamuse käsitusala.....	5
3	Üldised tähelepanekud seoses otsuse eelnõuga ja lepingu tüüptingimuste eelnõuga	5
3.1	Üldised märkused	5
3.2	Kohaldatud meetodika selgitus ja dokumendi ülesehitus	6
4	Otsuse eelnõu ja selle lisa analüüs.....	6
4.1	Peamised märkused otsuse eelnõu kohta	7
4.1.1	Otsuse kohaldamisala ja seos kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsete andmekaitseklauslite eelnõuga.....	7
4.2	Peamised märkused komisjoni rakendusotsuse eelnõu lisa kohta	8
4.2.1	Eesmärk ja kohaldamisala (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 1).....	8
4.2.2	Muutmatus (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 2).....	8
4.2.3	Liitumistingimus (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 5).....	8
4.2.4	Poolte kohustused (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 7)	9
4.2.5	Andmesubjekti õigused (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 8).....	11
4.2.6	Lepingu tüüptingimuste eelnõu lisad.....	12

Euroopa Andmekaitse nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor,

võttes arvesse 23. oktoobri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1725 (mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ) artikli 42 lõiget 2,

võttes arvesse EMP lepingut, eriti selle XI lisa ja protokoll nr 37, mida on muudetud EMP ühiskomitee 6. juuli 2018. aasta otsusega nr 154/2018¹,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE

1 TAUST

1. Määruse (EL) 2016/679 (füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)) artiklis 28 on seoses vastutava töötleja ja volitatud töötleja(te) vahelise suhtega isikuandmete töötlemisel kehtestatud hulk sätteid, mis käsitlevad erilepingu sõlmimist asjaomaste poolte vahel, ja kohustuslikud sätted, mida need lepingud peaksid sisaldama.
2. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 3 kohaselt töötleb volitatud töötleja andmeid volitatud töötlejat ja vastutavat töötlejat omavahel siduva lepingu või liidu või liikmesriigi õiguse kohase siduva õigusakti alusel, mis on volitatud töötleja suhtes siduv ning milles on sätestatud rida konkreetseid aspekte poolte lepingulise suhte reguleerimiseks. Nende aspektide hulka kuuluvad muu hulgas töötlemise sisu ja kestus, töötlemise laad ja eesmärk ning isikuandmete liik ja andmesubjektide kategooriad. Artikli 28 lõikes 4 on sätestatud lisanõuded juhuks, kui volitatud töötleja kaasab vastutava töötleja nimel konkreetsete isikuandmete töötlemise toimingute tegemiseks teise volitatud töötleja.
3. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 6 alusel võib määruse artikli 28 lõigetes 3 ja 4 osutatud leping või muu õigusakt põhineda täielikult või osaliselt lepingu tüüptingimustel, ilma et see mõjutaks vastutava töötleja ja volitatud töötleja vahelist individuaalset lepingut. Need lepingu tüüptingimused lõigetes 3 ja 4 osutatud küsimustes tuleb vastu võtta.
4. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõikega 7 on ette nähtud, et komisjon võib sätestada lepingu tüüptingimused lõigetes 3 ja 4 osutatud küsimustes ning kooskõlas artikli 93 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
5. Määruses (EL) 2018/1725 on sätestatud õigusnormid, mis käsitlevad füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides ja organites, ning õigusnormid, mis käsitlevad isikuandmete vaba liikumist nende vahel või edastamist teistele liidus asuvatele vastuvõtjatele.
6. Määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõiked 3, 4 ja 7 sisaldavad nõudeid, mis on sarnased isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõigetes 3, 4 ja 7 sätestatutele. Selle põhjuseks on asjaolu, et liikmesriikides avaliku sektori suhtes kohaldatavad andmekaitse normid ning liidu institutsioonide, organite ja asutuste jaoks kehtestatud andmekaitse normid on viidud omavahel võimalikult suures

¹ Käesolevas arvamuses kasutatud viiteid liikmesriikidele tuleks mõista viidetena EMP liikmesriikidele.

ulatuses vastavusse, et tagada sidusa lähenemisviisi rakendamine isikuandmete kaitsmisel kogu liidus ja isikuandmete vaba liikumine liidus.

2 ARVAMUSE KÄSITLUSALA

7. Komisjon avaldas 12. novembril 2020 järgmiste dokumentide eelnõud:
 - J komisjoni rakendusotsuse eelnõu vastutavate töötajate ja volitatud töötajate vaheliste lepingute tüüptingimuste kohta määruse (EL) 2016/679 artikli 28 lõigetes 3 ja 4 ning määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõikes 7 osutatud küsimustes (edaspidi „**otsuse eelnõu**“);
 - J lisa eelnõu komisjoni rakendusotsusele vastutavate töötajate ja volitatud töötajate vaheliste lepingute tüüptingimuste kohta määruse (EL) 2016/679 artikli 28 lõigetes 3 ja 4 ning määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõikes 7 osutatud küsimustes (edaspidi „**lepingu tüüptingimuste eelnõu**“).
8. Samal päeval avaldas Euroopa Komisjon ka komisjoni rakendusotsuse ja selle lisa eelnõu kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsete andmekaitseklauslite kohta määruse (EL) 2016/679 alusel.
9. 12. novembril 2020 küsis Euroopa Komisjon määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõigete 1 ja 2 alusel Euroopa Andmekaitsekoostöögrupilt (edaspidi „andmekaitsekoostöugrupp“) ja Euroopa Andmekaitseinspektorilt (edaspidi „andmekaitseinspektor“) ühisarvamust nende lepingu tüüptingimuste ja standardsete andmekaitseklauslite eelnõude ja vastavate rakendusaktide kohta.
10. Selguse huvides otsustasid andmekaitsekoostöugrupp ja andmekaitseinspektor anda lepingu tüüptingimuste ja standardsete andmekaitseklauslite kogumi kohta välja kaks eraldi arvamust.
11. Seega piirdub käesoleva arvamuse käsitusala otsuse eelnõuga ning vastutavate töötajate ja volitatud töötajate vaheliste lepingute tüüptingimuste eelnõuga, kus keskendutakse (EL) 2016/679 artikli 28 lõigetes 3 ja 4 ning määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõikes 7 osutatud küsimustele.

3 ÜLDISED TÄHELEPANEKUD SEOSSES OTSUSE EELNÕUGA JA LEPINGU TÜÜPTINGIMUSTE EELNÕUGA

3.1 Üldised märkused

12. Lepingute tüüptingimustes tuleb täpsustada isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 28 ja määruse (EL) 2018/1725 artikliga 29 ette nähtud sätteid. Andmekaitsekoostöugrupp ja andmekaitseinspektori arvamuse eesmärk on tagada eelnõus esitatud lepingute tüüptingimustes, mida saaks kasutada isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 7 ja määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõike 7 kohaste lepingute tüüptingimustena, järjekindlus ja isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 nõuetekohane kohaldamine.
13. Andmekaitsekoostöugrupp ja andmekaitseinspektor on arvamuses, et tingimused, milles pelgalt korraldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõigetes 3 ja 4 ning määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõigetes 3 ja 4 sätteid, ei ole lepingute tüüptingimusteks piisavad. Seepärast on andmekaitsekoostöugrupp ja andmekaitseinspektor otsustanud analüüsida kogu dokumenti, sh selle lisasid. Andmekaitsekoostöugrupp ja andmekaitseinspektori arvates tuleks isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 või määruse

(EL) 2018/1725 artikli 29 kohases lepingus täpsustada ja selgitada, kuidas sätteid täidetakse. Andmekaitseenõukogule ja andmekaitseinspektorile arvamuse saamiseks esitatud lepingu tüüptingimuste eelnõud analüüsitakse just sellest vaatenurgast.

14. Vastuvõetud lepingu tüüptingimused kujutavad endast tagatist, sest nad on mõeldud kaitsma andmesubjekte ja maandama konkreetseid andmekaitse aluspõhimõtete seonduvaid riske.
15. Andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor kiidavad lepingu tüüptingimuste vastuvõtmise üldjoontes heaks, kuna tegemist on tugeva vastutuse võtmist kinnitava vahendiga, mis aitab vastutavatel töötajatel ja volitatud töötajatel täita oma isikuandmete kaitse üldmäärusest ja määrusest (EL) 2018/1725 tulenevaid kohustusi.
16. Andmekaitseenõukogu on juba esitanud arvamuse Taani järelevalveasutuse² ja Sloveenia järelevalveasutuse³ koostatud lepingu tüüptingimuste kohta.
17. Selleks et tagada sidusa lähenemisviisi rakendamine isikuandmete kaitsmisel kogu liidus, toetavad andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor tugevalt komisjoni plaani võtta vastu lepingu tüüptingimused, mille mõju on ELi-ülene.
18. Olenemata sellest, kas tegemist on erasektori üksuste, liikmesriikide avaliku sektori asutuste või ELi institutsioonide või organitega, kohaldatakse samu lepingu tüüptingimusi. Need ELi-ülesed lepingu tüüptingimused tagavad edasise ühtlustamise ja õiguskindluse.
19. Andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor kiidavad heaks ka põhimõtte kasutada samu lepingu tüüptingimusi vastutavate töötajate ja volitatud töötajate suhte reguleerimiseks nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka määruse (EL) 2018/1725 alusel.

3.2 Kohaldatud meetodika selgitus ja dokumendi ülesehitus

20. Selguse huvides koosneb käesolev aramus i) põhiosast, mis sisaldab üldisi märkusi, mida andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor soovivad esitada, ning ii) lisast, kus esitatakse otsuse eelnõu ja lepingu tüüptingimuste eelnõu kohta tehnilisemat laadi märkused, et tuua mõni näide võimalikest muudatustest. Üldiste märkuste ja tehniliste märkuste vahel puudub hierarhia.
21. Peale selle esitatakse peamised märkused otsuse eelnõu ja lepingu tüüptingimuste eelnõu kohta kahes eraldi jaos. Vajaduse korral on kasutatud ristviiteid, et tagada järjekindlus.
22. Järjekindluse huvides on vajaduse korral tehtud ristviiteid ka andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektori ühisarvamusele 2/2021 kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsete andmekaitseklauslite kohta.

4 OTSUSE EELNÕU JA SELLE LISA ANALÜÜS

² Arvamus 14/2019 Taani järelevalveasutuse esitatud lepingu tüüptingimuste eelnõu kohta (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõige 8), https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinion_201914_dk_scc_et.pdf.

³ Arvamus 17/2020 Sloveenia järelevalveasutuse esitatud lepingu tüüptingimuste eelnõu kohta (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõige 8), https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinioni-tal-bord-art-64/opinion-172020-draft-standard-contractual_et.

4.1 Peamised märkused otsuse eelnõu kohta

4.1.1 Otsuse kohaldamisala ja seos kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsete andmekaitseklauslite eelnõuga

23. Otsuse eelnõu artiklis 2 on sätestatud, et „[v]astutava töötleva ja tema nimel isikuandmeid töötleva volitatud töötleva vahelises lepingus võib kasutada lisas sätestatud lepingu tüüptingimusi, kui vastutava töötleva ja volitatud töötleva suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2016/679 või määrust (EL) 2018/1725“.
24. Andmekaitsekoostöö ja andmekaitseinspektor leiavad, et selle artikli praegune sõnastus põhjustab õiguskindlusetust olukordades, kus üksused saavad nendele lepingu tüüptingimustele tugineda.
25. Andmekaitsekoostöö ja andmekaitseinspektor mõistavad, et komisjoni kavatsuse kohaselt on need lepingu tüüptingimused mõeldud hõlmama vaid ELi-siseseid olukordi ning neile ei tohiks tugineda isikuandmete edastamisel V peatüki tähenduses. Viimati nimetatud juhul peaksid pooled tuginema eraldiseisvatele standardsetele andmekaitseklauslitele, mis on kehtestatud isikuandmete edastamiseks kolmandatesse riikidesse kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 ja mis on samuti mõeldud hõlmama selle määruse artikli 28 lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõudeid (edaspidi „**kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardset andmekaitseklauslid**“).
26. Andmekaitsekoostöö ja andmekaitseinspektori meelest ei taga otsuse eelnõu pooltele piisavat selgust. Otsuse täpne kohaldamisala tuleks sätestada selgelt ja üksikasjalikult otsuse eelnõu eraldi põhjenduses, näiteks enne praegust põhjendust 10.
27. Peale selle leiavad andmekaitsekoostöö ja andmekaitseinspektor, et otsuse eelnõu artikli 2 praeguse sõnastuse korral ei piirdu kohaldamisala üksnes ELi-siseste olukordadega, sest vastutavad töötlevad või volitatud töötlevad, kelle suhtes kohaldatakse teatava isikuandmete töötlemise toimingu puhul isikuandmete kaitse üldmäärust, võivad isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 kohaselt asuda väljaspool ELi. Seega tuleb selgitada, kas sellistes olukordades on võimalik tugineda lepingu tüüptingimustele.
28. Lõpetuseks on andmekaitsekoostöö ja andmekaitseinspektor pigem arvamisel, et kavandatud piirdumine ELi-siseste olukordadega ei ole õigustatud. Näiteks ei näe andmekaitsekoostöö ja andmekaitseinspektor mingit põhjust takistada üksustel tugineda nendele lepingu tüüptingimustele – et järgida isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõikeid 3 ja 4 –, kui ühe poole suhtes isikuandmete kaitse üldmäärust konkreetse isikuandmete töötlemise toimingu puhul ei kohaldata, kuid ta asub riigis, kus isikuandmete kaitse tase on piisav. Kui lepingu tüüptingimuste kohaldamisala laiendatakse, et hõlmata olukorrad, kus isikuandmeid edastatakse väljapoole ELi, tuleks pooltele selgeks teha, et need lepingu tüüptingimused tagavad isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõigete 3 ja 4 ning määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõigete 3 ja 4 nõuete täitmise, kuid ei taga kõikide nimetatud määrustest tulenevate nõuete, näiteks andmete rahvusvahelise edastamisega seotud eeskirjade järgimist.
29. Andmekaitsekoostöö ja andmekaitseinspektori meelest on oluline ka selgitada otsuses arusaadavalt kõnealuste lepingu tüüptingimuste ja kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsete andmekaitseklauslite vahelist seost ja koostoimet. Pooltele tuleb juba otsuses selgeks teha, et kui nad soovivad kasutada lepingu tüüptingimusi nii isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 7 kui ka artikli 46 lõike 2 punkti c alusel, peavad nad tuginema kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsetele andmekaitseklauslitele.

4.2 Peamised märkused komisjoni rakendusotsuse eelnõu lisa kohta

4.2.1 Eesmärk ja kohaldamisala (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 1)

30. Lepingu tüüptingimuste eelnõu **tingimuse 1 punktis a** on sätestatud, et lepingu tüüptingimuste eesmärk on tagada isikuandmete kaitse üldmääruse ja määruse (EL) 2018/1725 järgimine. Andmekaitseinspektor ja andmekaitseinspektor on arvamusel, et pooltel peaks olema võimalik tingimustele alla kirjutades valida kas viide isikuandmete kaitse üldmäärusele või määrusele (EL) 2018/1725 sõltuvalt nende olukorras kohaldatavast määrusest.
31. Nii ei oleks üksustel, kes kasutavad lepingu tüüptingimusi isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 alusel, lepingu tüüptingimustes ühtki viidet määrusele (EL) 2018/1725, ja üksused, kes tuginevad määrusele (EL) 2018/1725, pääseksid viidetest isikuandmete kaitse üldmäärusele. See aitaks tuua poolte vahelistesse suhetesse selgust, võttes arvesse, et pooled on sageli selliste õigusnormidega vähem kursis. Sellisel juhul peaks lepingu tüüptingimustes olema sätestatud, et kõnealuse valiku tegemine on võimalik, ja seega tuleks lepingu tüüptingimuste eelnõud vastavalt kohandada.
32. Nagu on sätestatud **tingimuse 1 punktides b ja c** ning koosõlas **tingimusega 5** (liitumistingimus) võivad lepingu tüüptingimused hõlmata **II lisas** kindlaks määratud töötlemise puhul mitut **I lisas** loetletud vastutavat töötajat ja volitatud töötajat. Andmekaitseinspektor ja andmekaitseinspektor leiavad, et kui lepingul on palju pooli, tuleks lepingu tüüptingimustes (ja nende lisades) üksikasjalikumalt kirjeldada ja piiritleda poolte vastutuse jaotust ning märkida selgelt, millise töötlemise teeb milline volitatud töötaja millise vastutava töötaja nimel ja millisel eesmärgil. Nende tingimuste praegune sõnastus lepingu tüüptingimustes ja lisades võib tekitada segadust küsimuses, milline on üksuste pädevus ja roll konkreetse töötlemistoimingu puhul, eriti võttes arvesse võimalust lisada lepingusse liitumistingimus.

4.2.2 Muutmatus (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 2)

33. Vastavalt lepingu tüüptingimuste eelnõu **tingimuse 2 punktile b** kohustuvad pooled lepingu tüüptingimusi mitte muutma, v.a juhul, kui lisatingimused „ei ole lepingu tüüptingimustega otseselt või kaudselt vastuolus“. Et tagada vastutavatele töötajatele ja volitatud töötajatele õiguskindlus, ootaksid andmekaitseinspektor ja andmekaitseinspektor heameelega selgitust, mis liiki tingimusi peab Euroopa Komisjon lepingu tüüptingimustega otseselt või kaudselt vastuolus olevaks. Sellises selgituses võiks näiteks öelda, et lepingu tüüptingimustega on vastuolus tingimused, mis kahjustavad või mõjutavad lepingu tüüptingimusi negatiivselt või ei lase lepingu tüüptingimustes sätestatud kohustusi täita. Näiteks tingimused, mis võimaldavad volitatud töötajatel kasutada andmeid enda tarbeks, oleksid vastuolus volitatud töötaja kohustusega töödelda isikuandmeid üksnes vastutava töötaja nimel ning vastutava töötaja kindlaks määratud eesmärgil ja vahendeid kasutades.

4.2.3 Liitumistingimus (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 5)

34. Lepingu tüüptingimuste eelnõu **tingimus 5** võimaldab mis tahes üksusel liituda lepingu tüüptingimustega ja saada seeläbi vastutava töötaja või volitatud töötajana uueks lepingupooleks. Nagu eespool juba öeldud, peaksid sellise uue poole pädevus ja roll olema selgelt sätestatud lisades, kus pooled peaksid üksikasjalikult kirjeldama ja piiritlema vastutuse jaotust ning selgelt märkima, millise töötlemise teeb milline volitatud töötaja millise vastutava töötaja nimel ja millisel eesmärgil.
35. **Tingimuse 5 punkti a** kohaselt on uute poolte lepingu tüüptingimustega liitumise tingimus kõigi teiste poolte nõusolek. Vältimaks mis tahes raskuste tekkimist praktikas, sooviksid andmekaitseinspektor ja

andmekaitseinspektor selgitust selle kohta, kuidas teised pooled võivad sellise nõusoleku anda (kas see peaks olema kirjalik või mitte, nõusoleku andmise tähtaeg, enne nõusoleku andmist vajaminev teave). Samuti valmistaks andmekaitseinspektorile ja andmekaitseinspektorile heameelt selgitus selle kohta, kas sellise nõusoleku peaksid andma kõik pooled, olenemata nende pädevusest ja rollist töötlemises, ja kuidas nad peaksid seda tegema.

4.2.4 Poolte kohustused (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 7)

36. Kuigi selle tingimuse pealkiri on „Poolte kohustused“, on **tingimuse 7 punktis a** praegu osutatud vaid volitatud töötlejale pandud kohustustele. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõikega 3 on ette nähtud, et vastutava töötleja ja volitatud töötleja lepingus peavad olema sätestatud vastutava töötleja õigused, ent ka kohustused. Seepärast soovitavad andmekaitseinspektor ja andmekaitseinspektor lisada täielikkuse ja selguse huvides sellesse tingimusse viite vastutava töötleja kohustustele. Tingimuse 7 punkti a ette võiks lisada näiteks järgmise lause: „Vastutaval töötlejal on õigus ja kohustus teha otsuseid isikuandmete töötlemise eesmärgi ja vahendite kohta ning ta peab tagama, et isikuandmeid töödeldakse kooskõlas kohaldatavate ELi või liikmesriikide andmekaitseinspektoridega ja käesoleva lepingu tingimustega (sh tagama, et volitatud töötlejale ülesandeks tehtud isikuandmete töötlemine tugineb isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 või määruse (EL) 2018/1725 artikli 5 kohasele õiguslikule alusele).“
37. Tingimuse 7 punktis a on sätestatud ka see, et juhised peaksid olema kindlaks määratud IV lisas ja et vastutav töötleja võib anda ka hilisemaid juhiseid. Vastutava töötleja võimalus anda hilisemaid juhiseid on vajalik selleks, et täielikult rakendada lepingu tüüptingimustes sätestatud poolte õigusi ja kohustusi, kuid see ei ole piiramatult. Iga hilisem juhiseid peaks olema kooskõlas lepingu tüüptingimustes sätestatud poolte vastavate õiguste ja kohustustega. Andmekaitseinspektor ja andmekaitseinspektor leiavad, et see peaks olema kõnealuses tingimuses selgelt sätestatud.
38. Selleks et parandada kooskõla isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 3 punktiga a ja määruse (EL) 2018/1725 artikli 29 lõike 3 punktiga a ning lisada selline kohustus otse lepingusse, soovitavad andmekaitseinspektor ja andmekaitseinspektor lisaks muuta tingimuse 7 punkti a esimese lause lõppu, lisades järgmise allajoonitud teksti: „Volitatud töötleja töötleb isikuandmeid ainult vastutava töötleja dokumenteeritud juhiste alusel, välja arvatud juhul, kui ta on kohustatud seda tegema tema suhtes kohaldatava liidu või liikmesriigi õigusega; sellisel juhul teavitab volitatud töötleja vastutavat töötlejat sellest õiguslikust nõudest enne töötlemist, välja arvatud juhul, kui selline teavitamine on olulise avaliku huvi tõttu kõnealuse õigusega keelatud.“
39. Seoses vastutava töötleja antud ebaseaduslike korraldustega, mida on kirjeldatud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 3 teises lõigus, leiavad andmekaitseinspektor ja andmekaitseinspektor, et vastutava töötleja ja volitatud töötleja vaheline leping peaks sisaldama täpsemat teavet tagajärgede ja lahenduste kohta, mis on kavandatud juhuks, kui volitatud töötleja annab vastutavale töötlejale teada, et tema meelest rikutakse korraldusega isikuandmete kaitse üldmäärust või mõnda muud kohaldatavat andmekaitsealast sätet. Seepärast peaks Euroopa Komisjon kutsuma pooli üles täpsustama lepingus seadusega vastuolus olevast korraldusest teatamise tagajärgi (nt volitatud töötleja võimalus peatada asjaomase korralduse täitmine seni, kuni vastutav töötleja korraldust kinnitab või muudab või selle tühistab; võimalus leping lõpetada, kui vastutav töötleja jääb ebaseaduslikule korraldusele kindlaks).
40. Mis puudutab vastutava töötleja **tingimuse 7.2** kohaseid valikuid, mis on seotud andmete kustutamise või tagastamisega, siis andmekaitseinspektor ja andmekaitseinspektor kutsuvad Euroopa Komisjoni

üles täpsustama selles tingimuses, et vastutaval töötlejal on võimalik lepingu allkirjastamise ajal tehtud valikut lepingu kestel ja lepingu lõpetamisel muuta.

41. Üldise märkusena **tingimuse 7.3** kohta, mis on seotud töötlemise turvalisusega, märgivad andmekaitseinspektsioon ja andmekaitseinspektor, et kõik kohustused on pandud volitatud töötlejale, määratlemata vastutava töötleja rolli, eelkõige seoses riskihindamisega, mis tuleb teostada turvameetmete jaoks, võttes arvesse vastutava töötleja kindlaks määratud töötlemise eesmärki. Mõnel juhul ei pruugi volitatud töötleja olla teadlik töötlemise täpsest eesmärgist, näiteks andmete hostimise korral. Seepärast ja kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõikega 3 leiavad andmekaitseinspektsioon ja andmekaitseinspektor, et seda tingimust tuleks täiendada kohustustega, mis on pandud seoses töötlemise turvalisusega vastutavale töötlejale, kes eelkõige peab esitama volitatud töötlejale kogu asjakohaste nõuete täitmiseks vajaliku teabe.
42. Lepingu tüüptingimuste eelnõu **tingimuse 7.3 punktis a** on sätestatud, et volitatud töötlejal on vastutavale töötlejale isikuandmetega seotud rikkumisest teatamiseks 48 tundi. See aeg võib jääda mõnes olukorras lühikeseks ja see võidakse ka segi ajada ajaga, mille jooksul vastutav töötleja peab teavitama isikuandmetega seotud rikkumisest järelevalveasutust (mis algab hetkest, mil vastutav töötleja saab rikkumisest teadlikuks, st kui volitatud töötleja teda teavitab). Võttes arvesse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 33 lõike 2 kohast nõuet, et volitatud töötleja peab teavitama vastutavat töötlejat pärast isikuandmetega seotud rikkumisest teada saamist *põhjendamatu viivitusega*, soovivad andmekaitseinspektsioon ja andmekaitseinspektor jätta pooltele võimalus määrata ise kindlaks selle nõude täitmiseks asjakohane ajavahemik, sõltuvalt konkreetsest olukorrast. Seega tuleks pooltelt nõuda, et nad märgiksid lepingu tüüptingimustesse sellise teavitamise jaoks kokku lepitud ajavahemiku.
43. Lepingu tüüptingimuste eelnõu **tingimuse 7.4 punktiga c** on antud vastutavale töötlejale võimalus kasutada auditi tegemisel sõltumatut audiitorit, kelle on volitanud volitatud töötleja. Seda sätet ei ole isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 3 punktiga h ette nähtud. Säte tuleb viia vastavusse selle artikliga, milles on öeldud, et volitatud töötleja peab võimaldama vastutaval töötlejal või tema volitatud muul audiitoril teha auditeid, sealhulgas kontrole, ja panustama nendesse. Seega võib volitatud töötleja pakkuda audiitorit, kuid otsuse tegemine audiitori kohta tuleb jätta vastutavale töötlejale kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 3 punktiga h.
44. **Tingimuse 7.4 punktis c** on öeldud ka seda, et kui vastutav töötleja volitab tegutsema sõltumatu audiitorit, kannab ta kõik kulud, ja kui auditi tegemiseks annab volitused volitatud töötleja, peab tema kandma sõltumatu audiitorit kulud. Kuna kulude jaotumine vastutava töötleja ja volitatud töötleja vahel ei ole isikuandmete kaitse üldmäärusega reguleeritud, on andmekaitseinspektsioon ja andmekaitseinspektor arvamusel, et mis tahes viide kuludele tuleks sellest tingimusest välja jätta.
45. Seoses **tingimusega 7.7**, mis käsitleb andmete rahvusvahelist edastamist ja konkreetsemalt olukorda, kus volitatud töötleja kasutab kolmandas riigis asuvat alamtöötlejat, leiavad andmekaitseinspektsioon ja andmekaitseinspektor, et punktis b võiks olla selgemalt välja toodud nende kahe poole võimalus allkirjastada üks lepingu tüüptingimuste kogum, millega tagatakse nii isikuandmete kaitse üldmääruse V peatüki kui ka artikli 28 lõike 4 järgimine, kui see tõepoolest on eesmärk, mida selle tingimusega taotletakse, mis vajab veel selgitamist. Samuti tuleks selgitada, kas pooled peavad tuginema siis nendele lepingu tüüptingimustele või pigem kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsetele andmekaitseklauslitele, mis hõlmavad samuti isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõigete 3 ja 4 kohaseid tagatisi.

46. Peale selle soovivad andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor rõhutada, et kuigi **tingimuse 7.7 punktis b** on osutatud üksnes kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsete andmekaitseklauslite kasutamisele, saaks volitatud töötlejalt kolmandas riigis asuvale alamtöötlejale andmete edastamisel seaduslikult tugineda mitmele muule edastamisvahendile, mistõttu soovitavad andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor kasutada üldisemat sõnastust, millega osutatakse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 46 kohastele edastamisvahenditele.
47. Andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor tegid kindlaks ka vajaduse veelgi selgitada tingimuse 7.7 punkti b lõppu, kus on osutatud kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise standardsete andmekaitseklauslite kasutamise tingimustele. Kuna sellest sättest võib järeldada, et nende standardsete andmekaitseklauslite kasutamiseks võivad olla konkreetset tingimused, tuleb täpsustada, mis tingimused need on.

4.2.5 Andmesubjekti õigused (lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimus 8)

48. See tingimus kannab praegu pealkirja „Andmesubjekti õigused“, kuid andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektori meelest ei kajasta see pealkiri tingimuse sisu.
49. Lepingu tüüptingimuste eelnõu **tingimuse 8 punktides a ja b** tõepoolest osutatakse volitatud töötleja kohustusele aidata vastutaval töötlejal täita kohustust vastata taotlustele isikuandmete kaitse üldmääruse III peatükis või määruse (EL) 2018/1725 III peatükis sätestatud andmesubjekti õiguste teostamiseks. Tingimuse 8 punktides c ja d osutatakse aga abile, mida volitatud töötleja pakub vastutavale töötlejale muud liiki kohustuste täitmisel, eelkõige isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 32–36 ja määruse (EL) 2018/1725 artiklite 33–41 alusel.
50. Seepärast soovitavad andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor panna selle tingimuse pealkirjaks „Vastutava töötleja abistamine“, mis kajastab mitmesugust abi, mida volitatud töötleja peab pakkuma.
51. Teise võimalusena soovitavad andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor komisjonil jagada see tingimus kaheks osaks, et teha vahet
-) abil, mida volitatud töötleja peab pakkuma seoses vastutava töötleja kohustusega vastata taotlustele isikuandmete kaitse üldmääruse III peatükis või määruse (EL) 2018/1725 III peatükis sätestatud andmesubjekti õiguste teostamiseks, ning
 -) abil, mida volitatud töötleja peab pakkuma seoses vastutava töötleja isikuandmete kaitse üldmääruse artiklitest 32–36 ja määruse (EL) 2018/1725 artiklitest 33–41 tulenevate kohustustega.
52. Lisaks on lepingu tüüptingimuste eelnõu tingimuse 8 punktis a öeldud, et „[v]olitatud töötleja teavitab vastutavat töötlejat viivitamata igast otse andmesubjektilt saadud taotlusest. Ta ei vasta sellele taotlusele ise, välja arvatud juhul kui ja kuni vastutav töötleja on volitanud teda seda tegema“.
53. Andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor leiavad, et selles tingimuses
-) tuleks täpsustada, et andmesubjektidele vastamisel tuleb järgida vastutava töötleja juhiseid (nt vastuse sisu kohta), mis on sätestatud IV lisas, ning
 -) tuleks täpsustada, et volitatud töötleja nende kohustuste ulatust, mis on seotud andmesubjekti õiguste teostamisega vastutava töötleja nimel, tuleb selgelt kirjeldada VII lisas.

54. **Tingimuse 8 punkti c alapunktis 1 ja tingimuse 9 punktis a** nõutakse pädeva järelevalveasutuse kindlaksmääramist, kuid ei ole ette nähtud olukorda, kus lepinguga on liitunud mitu volitatud töötajat ja seega on järelevalveasutusi mitu. Seepärast tuleks lisada võimalus märkida mitu pädevat järelevalveasutust. Lisaks võib esineda juhtumeid, kus tingimustega hõlmatud töötlemine on piiriülene ja pädevaks järelevalveasutuseks tuleb määrata juhtiv järelevalveasutus. Ka see peaks kajastuma tingimuse 8 punkti c alapunktis 1 ja tingimuse 9 punktis a.
55. Andmekaitsekoostöö rühma ja andmekaitseinspektor soovivad komisjonil juhul, kui ELis asuvad volitatud töötajad on kohustatud järgima kolmanda riigi õigusakte või tavasid, mis mõjutavad kõnealuste tüüpitingimuste täitmist, hinnata, kas selliste juhtumite jaoks oleks asjakohane lisatingimus.

4.2.6 Lepingu tüüpitingimuste eelnõu lisad

56. Lepingu tüüpitingimused on mõeldud kasutamiseks isikuandmete töötlemise lepingutes, millel võib olla rohkem kui üks vastutavast töötlejast pool ja/või rohkem kui üks volitatud töötlejast pool. Sellega kaasneb oht, et kui lisasid ei täideta nõuetekohaselt, on poolte vastutus hägune. See risk suureneb, kui lepinguga liituvad hiljem uued pooled, kasutades liitumistingimust, ja/või leping hõlmab töötlemist eri otsetarvetel või eri asjaoludel.
57. Andmekaitsekoostöö rühma ja andmekaitseinspektori meelest on väga tähtis, et lepingu tüüpitingimuste lisades oleks täiesti selgelt piiritletud iga poole roll ja ülesanded igas suhtes iga töötlemistoimingu puhul. See on vajalik selleks, et pooled saaksid kindlaks teha, kes töötleb milliseid isikuandmeid kelle jaoks ja mis otstarbel ning millised juhised on kohaldatavad ja kellel on lubatud neid anda. Ebaselgus ei võimaldaks vastutavatel töötajatel ja volitatud töötajatel täita oma vastutuse põhimõttest tulenevaid kohustusi.
58. Kui teatavaid töötlemisteenuseid osutavad või kasutavad pooled, töötlemise kirjeldus (üksikasjad), kohaldatavad tehnilised ja korralduslikud meetmed, vastutava töötleja juhised isikuandmete töötlemise kohta, konkreetse kategooria andmetega seotud konkreetsete piirangud ja/või lisatagatised, volitatud alamtöötajad ja/või tehnilised ja korralduslikud meetmed, mille kohaselt volitatud töötleja on kohustatud vastutavat töötajat aitama, on erinevad, peaksid pooled täitma veel I–VII lisa, välja arvatud juhul, kui erinevused on väga väikesed ja erandid on lisades selgelt kirjeldatud.
59. Kui tegemist on keerulise lepinguga, mis hõlmab näiteks mitut poolt mitmel otstarbel, peab alati olema selge, millist lisa (või kui ühes lisas on vaid mõni üksik kõrvalekalle, millist selle lisa tingimust) millises konkreetses olukorras või suhtes kohaldatakse. Erinevad töötlemistoimingud tuleb selgelt määratleda ja eristada.

Euroopa Andmekaitseinspektori nimel

Euroopa Andmekaitseinspektor

(Wojciech Wiewiorowski)

Euroopa Andmekaitsekoostöö rühma nimel

eesistuja

(Andrea Jelinek)

